

2017/2038(INI)

29.6.2017

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με πτυχές της ένταξης των Ρομά στην ΕΕ οι οποίες άπτονται των θεμελιωδών δικαιωμάτων: καταπολεμώντας την ατιγγανοφοβία (2017/2038 (INI))

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Συντάκτης γνωμοδότησης: Soraya Post

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	10

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με πτυχές της ένταξης των Ρομά στην ΕΕ οι οποίες άπτονται των θεμελιωδών δικαιωμάτων: καταπολεμώντας την αθιγγανοφοβία (2017/2038(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
- έχοντας υπόψη το προοίμιο της ΣΕΕ, και ειδικά τη δεύτερη και την τέταρτη έως έβδομη περίπτωση,
- έχοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, το άρθρο 2, το άρθρο 3 παράγραφος 3 δεύτερη περίπτωση, και το άρθρο 6 της ΣΕΕ,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7ης Δεκεμβρίου 2000 (εφεξής «Χάρτης»), που θεσπίστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2007 στο Στρασβούργο και τέθηκε σε ισχύ με τη Συνθήκη της Λισαβόνας τον Δεκέμβριο του 2009,
- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1948,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 20 Νοεμβρίου 1989,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα A/70/L.1 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, της 25ης Σεπτεμβρίου 2015, με τίτλο «Μετασχηματισμός του κόσμου μας: θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 και οι 17 εγκεκριμένοι στόχοι του για τη βιώσιμη ανάπτυξη»,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα A/RES/60/7 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, της 1ης Νοεμβρίου 2005 σχετικά με τη μνήμη των θυμάτων του Ολοκαυτώματος,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών,
- έχοντας υπόψη τη σύμβαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των δικαιωμάτων των εθνικών μειονοτήτων,
- έχοντας υπόψη τη Δήλωση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την άνοδο της αθιγγανοφοβίας και της ρατσιστικής βίας κατά των Ρομά στην Ευρώπη, που εγκρίθηκε την 1η Φεβρουαρίου 2012,
- έχοντας υπόψη τη Γενική Σύσταση Πολιτικής αριθ. 13 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI), σχετικά με την καταπολέμηση της αθιγγανοφοβίας και των διακρίσεων κατά των Ρομά,

- έχοντας υπόψη τον «Χάρτη των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων για μια μη ρατσιστική κοινωνία» που εγκρίθηκε από το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης στην 32η σύνοδό του τον Μάρτιο 2017,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα 1985 (2014) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα «Η κατάσταση και τα δικαιώματα των εθνικών μειονοτήτων στην Ευρώπη» καθώς και το ψήφισμα 2153 (2017) του ίδιου σώματος με θέμα «Πρώτηση της ένταξης των Ρομά και των Πλανοβίων»,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση του Γενικού Γραμματέα Thorbjorn Jagland της 11ης Απριλίου 2017 σχετικά με τους 10 στόχους για τα επόμενα 10 έτη,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση της ΔΟΕ του 1958 (αριθ. 111) για τις διακρίσεις στην απασχόληση και στο επάγγελμα,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής¹,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία²,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου³,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας⁴,
- έχοντας υπόψη την απόφαση-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2008, για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξеноφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2013, για αποτελεσματικά μέτρα ένταξης των Ρομά στα κράτη μέλη, το συμπέρασμα του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με την επιτάχυνση της ένταξης των Ρομά, και το συμπέρασμα του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 14/2016 του Ελεγκτικού Συνεδρίου,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 15ης Ιουνίου 2011 σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα,

¹ ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22.

² ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16.

³ ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57.

⁴ ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1.

- έχοντας υπόψη τις ανακοινώσεις της Επιτροπής σχετικά με την ένταξη των Ρομά (COM(2010)0133, COM(2012)0226, COM(2013)0454, COM(2015)0299, COM(2016)0424), συμπεριλαμβανομένης της ανακοίνωσης με τίτλο «Πλαίσιο της ΕΕ για εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά μέχρι το 2020» (COM(2011)0173),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Εγγυήσεις για τη νεολαία και πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων τρία έτη μετά» (COM(2016)0646),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής, της 20ής Φεβρουαρίου 2013, με τίτλο «Επένδυση στα παιδιά: σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας»,
- έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τους Ρομά⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Απριλίου 2015 σχετικά με την ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας των Ρομά – αθιγγανοφοβία στην Ευρώπη και αναγνώριση από την ΕΕ της ημέρας μνήμης της γενοκτονίας των Ρομά κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο⁶,
- έχοντας υπόψη την έκθεση για τα θεμελιώδη δικαιώματα που συνέταξε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2016,
- έχοντας υπόψη τις έρευνες EU-MIDIS I και II του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διάφορες άλλες έρευνες και εκθέσεις σχετικά με τους Ρομά,
- έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Πρωτοβουλίες πολιτικής της ΕΕ και η χρηματοδοτική στήριξή της για την ένταξη των Ρομά»,
- έχοντας υπόψη την έρευνα του Ευρωβαρόμετρου με τίτλο «Discrimination in the EU in 2015» (Διακρίσεις στην ΕΕ το 2015),
- έχοντας υπόψη τις εκθέσεις και συστάσεις του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), μεταξύ άλλων, το σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της κατάστασης των Ρομά και των Σίντι εντός της περιοχής του ΟΑΣΕ,
- έχοντας υπόψη τις εκθέσεις και συστάσεις των οργανισμών παρατήρησης και ελέγχου και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και κυρίως του Ευρωπαϊκού Κέντρου για τα Δικαιώματα των Ρομ, των Fundaci3n Secretariado Gitano, OSF, ERGO, και της Διεθνούς Αμνηστίας,
- έχοντας υπόψη το έγγραφο αναφοράς για την αθιγγανοφοβία που συνέταξε η Συμμαχία κατά της Αθιγγανοφοβίας,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Κέντρου Μελετών Ευρωπαϊκής Ιστορίας με τίτλο «Καταπολέμηση της θεσμικής αθιγγανοφοβίας: απαντήσεις και ελπιδοφόρες πρακτικές στην ΕΕ και σε επιλεγμένα κράτη μέλη»,

⁵ ΕΕ C 4Ε της 7.1.2011, σ. 7· ΕΕ C 308Ε της 20.10.2011, σ. 73· Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2011)0092· ΕΕ C 468 της 15.12.2016, σ. 36· ΕΕ C 468 της 15.12.2016, σ. 157.

⁶ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2015)0095

- έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (A8-0000/2017),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Ρομά δεν απολαμβάνουν ακόμη και σήμερα τα ανθρώπινα δικαιώματά τους στην Ευρώπη·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αθιγγανοφοβία είναι μια συγκεκριμένη μορφή ρατσισμού, μια ιδεολογία που βασίζεται στη φυλετική ανωτερότητα, μια μορφή απάνθρωπης μεταχείρισης και θεσμικού ρατσισμού που τροφοδοτήθηκε από ιστορικές διακρίσεις και η οποία εκφράζεται, μεταξύ άλλων, με βία, ρητορική μίσους, εκμετάλλευση, στιγματισμό και με το πλέον κατάφωρο είδος διάκρισης⁷·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αθιγγανοφοβία εντοπίζεται σε όλα τα επίπεδα της ευρωπαϊκής κοινωνίας·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κρούσματα αθιγγανοφοβίας διαπιστώνονται στον τρόπο λειτουργίας των δημόσιων αρχών των κρατών μελών σε όλα τα επίπεδα, στην απουσία μέριμνας για διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης, ίσων δικαιωμάτων και ισότιμης μεταχείρισης των Ρομά, και στην κατάρτιση προγραμμάτων που εισάγουν διακρίσεις·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι αθιγγανοφοβία παρατηρείται ακόμη και στον τρόπο λειτουργίας των οργάνων της ΕΕ, δεδομένου ότι οι Ρομά δεν έχουν πρόσβαση σε πολλά προγράμματα της ΕΕ τα οποία θα μπορούσαν να δημιουργήσουν θετικές προοπτικές για τη ζωή τους, αλλά και στο κοινοτικό κεκτημένο, που συχνά δεν λαμβάνει υπόψη τα προβλήματα των Ρομά, οι οποίοι, λόγω των πολλαπλών μορφών διάκρισης που έχουν υποστεί εδώ και αιώνες, δεν μπορούν να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα και ευκαιρίες, και το ίδιο επίπεδο προστασίας με τους άλλους πολίτες της ΕΕ·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη την πατερναλιστική αντιμετώπιση των Ρομά στην κοινωνία μας·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Ρομά αναφέρονται συνεχώς ως ευάλωτη ομάδα, όταν, στην πραγματικότητα, η στέρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ρομά και η άρνηση ισότιμης μεταχείρισης και πρόσβασης στους Ρομά δηλώνουν ότι αυτό που καθιστά τους Ρομά ευάλωτους είναι οι ίδιες οι δομές που ανέπτυξαν και συντηρούν οι κρατούντες·

Αίσθημα του ανήκειν και συμμετοχή

1. υπογραμμίζει ότι για να καταπολεμηθεί η υποσυνείδητη κοινωνική αποδοχή του αποκλεισμού των Ρομά και για να καταρριφθούν τα στερεότυπα, είναι σημαντικό να εκπαιδευθεί ο κορμός των κοινωνιών με εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με την αθιγγανοφοβία·

Συμφιλίωση και οικοδόμηση εμπιστοσύνης

2. καλεί με έμφαση την Επιτροπή να συστήσει Επιτροπή Αλήθειας και Συμφιλίωσης σε

⁷ Γενική Σύσταση Πολιτικής αριθ. 13 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI), σχετικά με την καταπολέμηση της αθιγγανοφοβίας και των διακρίσεων κατά των Ρομά.

επίπεδο ΕΕ προκειμένου να αναγνωριστούν οι διώξεις που υπέστησαν οι Ρομά ανά τους αιώνες, να υπάρξει καταγραφή τους σε επίσημη λευκή βίβλο και, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να διενεργήσει έρευνα για τον τρόπο κίνησης της εν λόγω διαδικασίας, με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων των Ρομά·

3. καλεί τα κράτη μέλη να συστήσουν εθνικές επιτροπές αλήθειας και συμφιλίωσης και να συμπεριλάβουν την ιστορία των Ρομά στα σχολικά προγράμματα·

Διενέργεια ελέγχων επιδόσεων

4. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι τα πιο βασικά προγράμματα δεν καταφέρνουν να φτάσουν στους κατεξοχήν μειονεκτούντες, και συγκεκριμένα στους Ρομά· καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο να ελέγξει τις επιδόσεις των προγραμμάτων της ΕΕ·
5. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τα προγράμματα της ΕΕ προκειμένου να καθορίσει εάν πληρούν την απαίτηση της αποφυγής των διακρίσεων και της συμμετοχής, και, κατά περίπτωση, να λάβει διορθωτικά μέτρα, μεταξύ άλλων αναστέλλοντας τη χρηματοδότηση στις περιπτώσεις κακής χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ, και να διευρύνει τα χρηματοδοτικά προγράμματα «Ευρώπη για τους πολίτες» και «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» αναγνωρίζοντας τον ρόλο των οργανισμών παρατήρησης και ελέγχου στην παρακολούθηση της αθιγγανοφοβίας·

Παροχή ίσων δικαιωμάτων και καταπολέμηση της αθιγγανοφοβίας μέσω της εκπαίδευσης

6. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να κινεί διαδικασίες επί παραβάσει εναντίον όλων των κρατών μελών που παραβιάζουν ή δεν ενσωματώνουν στο εθνικό δίκαιο ή δεν εφαρμόζουν τις οδηγίες για την ίση μεταχείριση·
7. καταδικάζει την άρνηση ορισμένων κρατών μελών να δεχθούν τις ανισότητες που υφίστανται οι Ρομά υπήκοοί τους, την έλλειψη πολιτικής βούλησης από την πλευρά τους να εγγυηθούν στους Ρομά την πρόσβαση και την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, καθώς και την τάση ορισμένων κρατών μελών να κατηγορούν τους ίδιους τους Ρομά για τον κοινωνικό αποκλεισμό τους·
8. καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους κατά των Ρομά·
9. καλεί τον Πρόεδρο του να καταδικάσει και να επιβάλει κυρώσεις στους ΒΕΚ που χρησιμοποιούν συκοφαντική, ρατσιστική ή ξενοφοβική γλώσσα ή επιδεικνύουν ανάλογες συμπεριφορές στο Κοινοβούλιο·
10. αποδοκιμάζει την παραβίαση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας των Ρομά·
11. εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για τον αριθμό των απάτριδων Ρομά στην Ευρώπη οι οποίοι καταλήγουν στο περιθώριο της κοινωνίας· καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν τέλος στο καθεστώς ανιθαγένειας και να εγγυηθούν τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα για όλους· καλεί την Επιτροπή να προχωρήσει στην έκδοση οδηγίας της ΕΕ σχετικά με τον προσδιορισμό και την προστασία των απάτριδων·

12. καταδικάζει τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν πρακτικές διάκρισης όσον αφορά την καταχώριση στα μητρώα γεννήσεων και που αρνούνται να χορηγήσουν έγγραφα ταυτότητας, με αποτέλεσμα οι Ρομά να μην έχουν πρόσβαση σε όλες τις ουσιαστικές βασικές υπηρεσίες· καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν άμεσα διορθωτικά μέτρα και να κινηθούν εν προκειμένω με αποφασιστικότητα· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει την κατάσταση στα κράτη μέλη και να προχωρήσει στην έκδοση νομικά δεσμευτικής νομοθεσίας για τον προσδιορισμό και την προστασία των ανθρώπων χωρίς αναγνωρισμένη ιθαγένεια και χωρίς πρόσβαση σε έγγραφα ταυτότητας·
13. εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για τη μη ισότιμη πρόσβαση των Ρομά στην πληροφόρηση, στις υπηρεσίες και στη φροντίδα υγείας, και για την κακοποίησή τους λόγω φυλετικής καταγωγής·
14. καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν διαδικασία αποκατάστασης για τις γυναίκες Ρομά που υπέστησαν συστηματική και κρατικά χρηματοδοτούμενη στείρωση η οποία θα συνοδεύεται από δημόσια συγγνώμη στα θύματα αυτού του εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας·
15. κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για το φαινόμενο της παράνομης απομάκρυνσης παιδιών Ρομά από τους γονείς τους· καλεί τα κράτη μέλη να διερευνήσουν αυτές τις υποθέσεις χωρίς καθυστέρηση·
16. καταδικάζει την αμέλεια των κρατών μελών να διασφαλίσουν ισότιμη πρόσβαση των Ρομά στη δικαιοσύνη και ισονομία για τους Ρομά· καλεί τα κράτη μέλη να παράσχουν υποχρεωτική και προσανατολισμένη στις υπηρεσίες εκπαίδευση στους υπαλλήλους και αξιωματούχους επιβολής του νόμου σε όλα τα επίπεδα του δικαστικού συστήματος, να διασφαλίσουν ότι τα προγράμματα υποστήριξης θυμάτων ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες των Ρομά και ότι τους παρέχεται συνδρομή όταν καταγγέλλουν εγκλήματα και υποβάλλουν καταγγελίες, και ότι θα συνεχίσουν και θα διευρύνουν το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του προγράμματος JUSTROM·
17. εκφράζει την ανησυχία του για τις ευρέως διαδεδομένες διακρίσεις στον τομέα της στέγασης· καλεί τα κράτη μέλη να προβούν σε άμεσες ενέργειες για χρήση κονδυλίων της ΕΕ με σκοπό τη βελτίωση της στέγασης των Ρομά· καλεί την Επιτροπή να αναγνωρίσει την αρμοδιότητά της όσον αφορά τις φυλετικά υποκινούμενες αναγκαστικές εξώσεις· ζητεί να αυξηθούν ο αριθμός και η διαθεσιμότητα εμπειρογνομόνων στον τομέα της εξάλειψης του διαχωρισμού, στα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα, ώστε να βοηθήσουν τις αρχές να διασφαλίσουν ότι τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία προάγουν αποτελεσματικά την εξάλειψη του διαχωρισμού, και ζητεί να εγγραφούν κονδύλια από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΚΤ-ΕΤΠΑ) για μέτρα εξάλειψης του εδαφικού διαχωρισμού·
18. αποδοκιμάζει τον συνεχιζόμενο διαχωρισμό στα σχολεία· καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα εξάλειψης του διαχωρισμού χρησιμοποιώντας τους κατάλληλους πόρους, εγκύπτοντας με ιδιαίτερη προσοχή στις διατομεακές διακρίσεις·
19. θεωρεί ιδιαίτερα ανησυχητικές τις διακρίσεις που υφίστανται οι Ρομά στην απασχόληση·

20. παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στους Ρομά που αντιμετωπίζουν πολλαπλές και διατομεακές διακρίσεις·
21. προβληματίζεται για το χαμηλό επίπεδο συμμετοχής των Ρομά ως συνομιλητών ή επίσημων εκπροσώπων των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών κυβερνήσεων και για την αδυναμία των κυβερνήσεων να εγγυηθούν ότι οι Ρομά απολαμβάνουν πλήρως τα δικαιώματά τους ως πολίτες·
22. καλεί τα κράτη μέλη να παράσχουν υποχρεωτική, πρακτική και διατομεακή εκπαίδευση σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα και την εξάλειψη των διακρίσεων σε όλους τους δημόσιους αξιωματούχους που είναι επιφορτισμένοι με σχετικά καθήκοντα·
23. καλεί τα κράτη μέλη, με δεδομένη την ισχύ των ΜΜΕ, να παρέχουν υποχρεωτική επιμόρφωση όσον αφορά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Ρομά και τα αρνητικά στερεότυπα και να προωθήσουν την πρόσληψη Ρομά στα δημόσια μέσα ενημέρωσης·
24. καλεί τα κράτη μέλη να εντάξουν υποχρεωτικά μαθήματα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ιδιότητα του ενεργού πολίτη στα σχολικά προγράμματα, και να ενισχύσουν την ικανότητα των Ρομά όσον αφορά την άσκηση των ισότιμων δικαιωμάτων τους διοργανώνοντας προγράμματα χειραφέτησης για νέους Ρομά·

Η αθιγγανοφοβία στην πρώτη γραμμή

25. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει το πλαίσιο της ΕΕ για εθνικές στρατηγικές για την ένταξη των Ρομά και μετά το 2020, να θέσει την αθιγγανοφοβία στο επίκεντρο του και να θεσπίσει δείκτες εξάλειψης των διακρίσεων στους συναφείς τομείς· καλεί επίσης την Επιτροπή να αντιμετωπίσει την αθιγγανοφοβία ως οριζόντιο ζήτημα, να αναπτύξει έναν κατάλογο πρακτικών βημάτων για την καταπολέμησή της από τα κράτη μέλη, και να συστήσει ομάδα έργου σε επίπεδο Επιτρόπων για τα θέματα των Ρομά προκειμένου να διασφαλιστούν κονδύλια και προγράμματα της ΕΕ απαλλαγμένα από διακρίσεις και συμπληρωματικά·
26. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εγκρίνουν και να διαδώσουν τον ορισμό της αθιγγανοφοβίας όπως διατυπώθηκε από την ECRI·
27. καλεί τις πολιτικές ομάδες του Κοινοβουλίου και τα πολιτικά κόμματα στα κράτη μέλη να τηρήσουν τον αναθεωρημένο «Χάρτη των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων για μια μη ρατσιστική κοινωνία»·
28. καλεί τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εστιάσει στην αθιγγανοφοβία κατά τη διάρκεια των εργασιών του για τα θέματα των Ρομά και να την παρακολουθεί σε όλους τους συναφείς τομείς·
29. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών και των υποψηφίων προς ένταξη χωρών, στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στα Ηνωμένα Έθνη.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Δεν ζητούμε τίποτε περισσότερο αλλά και τίποτε λιγότερο για τους Ρομά⁸ από αυτό που ζητούμε για τον κύριο κορμό της κοινωνίας.

Οι Ρομά αντιμετωπίζονταν επί αιώνες με αδιανόητο και απαράδεκτο τρόπο.

Τους στέρησαν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους. Τους υποδούλωσαν, τους αποκλήρωσαν, τους εκδίωξαν, τους εξόντωσαν, και ακόμη και οι χειραφετημένες κοινωνίες μας δεν έχουν καταφέρει να ξεριζώσουν την κοινωνική αθιγγανοφοβία. Ως αθιγγανοφοβία ορίζεται η πεποίθηση ότι οι Ρομά είναι κατώτεροι, ικανοί για λίγα, χωρίς καμία προοπτική ή επιθυμία να συμβαδίσουν με την υπόλοιπη κοινωνία, ανίκανοι να γίνουν σωστοί πολίτες των χωρών στις οποίες κατοικούν εδώ και αιώνες· αθιγγανοφοβία είναι επίσης οι πράξεις που βασίζονται σε αυτή την πεποίθηση.

Πώς εκφράζεται η αθιγγανοφοβία στην πράξη; Σύμφωνα με τα στερεότυπα, όταν οι Ρομά ζητιανεύουν το κάνουν σαν συμμορία επαγγελματιών ή βρίσκονται σε αυτή την κατάσταση επειδή είναι εγγενώς τεμπέληδες. Αν μια οικογένεια Ρομά έχει ξανθό παιδί, οι γονείς πρέπει να είναι απαγωγείς. Αν τα παιδιά τους δεν φοιτούν στο σχολείο, είναι επειδή δεν αντέχουν την πειθαρχία και είναι ελεύθερα πνεύματα. Αν είναι υποχρεωμένοι να ζουν σε απομονωμένο καταυλισμό Ρομά χωρίς πόσιμο νερό, αποχέτευση, θέρμανση συμβιώνοντας με αρουραίους, δεν πειράζει, αφού είναι συνηθισμένοι να ζουν έτσι. Και όταν τα σπίτια τους κατεδαφίζονται χωρίς να τους προσφέρεται εναλλακτική στέγη, αυτό θεωρείται επίσης αποδεκτό· μπορούν να ζουν μέσα στο κρύο, το δέρμα τους είναι λιγότερο ευαίσθητο. Μεγαλώνοντας, μαθαίνουμε να σκεφτόμαστε κατ' αυτό τον τρόπο και να συμμετέχουμε κι εμείς σε αυτή την κοινωνικά αποδεκτή, πολιτικά θεσμοθετημένη διαδικασία αντιμετώπισής τους σαν να μην είναι άνθρωποι.

Δεν είναι μόνον η αθιγγανοφοβία που διαμορφώνεται στο επίπεδο των συναισθημάτων μας, αλλά και οι λέξεις μέσω των οποίων εκδηλώνεται: οι Ρομά δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ευάλωτη ομάδα. Αν μια ομάδα ανθρώπων στερείται των πολιτικών δικαιωμάτων της και αν της αρνούνται την ισότιμη μεταχείριση και την πρόσβαση στην κοινωνική πρόνοια, στις υπηρεσίες και στην πληροφόρηση, τότε δεν είναι ευάλωτη η ομάδα, αλλά μάλλον οι δομές που ανέπτυξαν και συντηρούν οι κρατούντες· εισάγουν διακρίσεις και καθιστούν ευάλωτα τα μέλη της.

Ζητούμε να σταματήσει η πατερναλιστική αντιμετώπιση των Ρομά, τόσο σε λεκτικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο πράξεων. Και επειδή οι λέξεις έχουν σημασία, ζητούμε να αλλάξει επίσης ο τρόπος με τον οποίο αναφερόμαστε σε αυτούς. Για να επιτευχθεί η ένταξη των Ρομά, πρέπει να τους επιτρέπονται η πρόσβαση και η άσκηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Τίποτε περισσότερο, τίποτε λιγότερο.

Έστω και πολύ καθυστερημένα, οι πολιτικοί πρέπει να αναλάβουν εξίσου την ευθύνη για τους Ρομά υπηκόους τους. Διαφορετικά, η πολιτική ρητορική με δηλώσεις μίσους και

⁸ The word 'Roma' is used as an umbrella term which includes different related groups throughout Europe, whether sedentary or not, such as Roma, Travellers, Sinti, Manouches, Kalés, Romanichels, Boyash, Ashkalis, Égyptiens, Yéniches, Doms and Loms, that may be diverse in culture and lifestyles;

αναζήτηση εξιλαστήριων θυμάτων θα διαβρώσει ακόμη περισσότερο τις κοινωνίες μας, οι οποίες θέλουμε ακόμη να πιστεύουμε, οι περισσότεροι τουλάχιστον από εμάς, ότι θα βασίζονται στις αξίες του σεβασμού, της ανεκτικότητας και του μη αποκλεισμού.

Η αθιγγανοφοβία σε αριθμούς

Με στόχο να καταδείξει τις σοβαρές και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της αθιγγανοφοβίας, ο εισηγητής παραθέτει τα πιο πρόσφατα πορίσματα ευρωπαϊκών ερευνών και ερευνητικά αποτελέσματα:

λόγω της απουσίας πραγματικής δέσμευσης για την αντιμετώπιση της αθιγγανοφοβίας επί δεκαετίες, η ζωή των περισσότερων Ρομά ανά την Ευρώπη είναι θλιβερή και χωρίς προοπτικές.

Παρόλο που οι ευρωπαϊκές κοινωνίες χαρακτηρίζονται από όλο και μεγαλύτερη πολυμορφία, η έρευνα του Ευρωβαρόμετρου με τίτλο «Discrimination in the EU in 2015» (Διακρίσεις στην ΕΕ το 2015)⁹ καταδεικνύει ότι 20% των ερωτηθέντων θα αισθάνονταν άβολα αν έπρεπε να εργάζονται με έναν Ρομά, και μόλις το 45% δεν θα είχαν ενδοιασμούς αν ο γιος ή η κόρη τους είχαν σχέση με Ρομά.

Οι διακρίσεις λόγω εθνοτικής καταγωγής είναι η πιο διαδεδομένη μορφή διάκρισης στην ΕΕ, γεγονός που καταδεικνύεται και στα αποτελέσματα της έρευνας EU-MIDIS II¹⁰. Η έρευνα περιγράφει μια απαράδεκτη εικόνα της πραγματικότητας που ζουν οι Ρομά στην ΕΕ:

- το 80% των γονέων Ρομά και των παιδιών τους που συμμετείχαν στην έρευνα είναι εκτεθειμένοι στον κίνδυνο της φτώχειας, έναντι 17% του γενικού πληθυσμού·
- το ένα τρίτο των παιδιών Ρομά είναι πιθανό να πάει για ύπνο χωρίς να έχει φάει τουλάχιστον μία φορά τον μήνα·
- το 47% των παιδιών δεν λαμβάνει προσχολική εκπαίδευση·
- το ένα τρίτο των νοικοκυριών Ρομά που συμμετείχαν στην έρευνα ζουν σε σπίτι χωρίς τρεχούμενο νερό· η μία στις δύο οικογένειες Ρομά ζει χωρίς τουαλέτα, ντους ή μπάνιο μέσα στο σπίτι της· το ένα στα πέντε νοικοκυριά ζει σε σπίτι με στέγη που στάζει, υγρασία στους τοίχους και στα θεμέλια ή σαπισμένα κουφώματα·
- 63% των νέων Ρομά ηλικίας 16-24 δεν είχαν απασχόληση, ούτε λάμβαναν εκπαίδευση ή κατάρτιση κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας MIDIS II, ενώ ο μέσος όρος των ατόμων ΕΕΑΚ στην ΕΕ ανερχόταν σε 12% για την ίδια ηλικιακή ομάδα·
- το 41% των Ρομά αισθάνονται ότι έχουν πέσει θύματα διακριτικής μεταχείρισης στο σχολείο, στους χώρους εργασίας, στον τομέα της στέγασης και στα νοσοκομεία.

Άλλοι οργανισμοί, μεταξύ αυτών ΜΚΟ, οργανισμοί παρατήρησης και ελέγχου και διεθνείς οργανισμοί, περιγράφουν με τα ίδια χρώματα τις συνθήκες διαβίωσης των Ρομά και τις

⁹<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2077>

¹⁰ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey/publications>

διάφορες μορφές αθιγγανοφοβίας σε όλους τους κοινωνικούς τομείς:

Στέγαση

- Το 40% των Ρομά που συμμετείχαν στην έρευνα είναι υποχρεωμένοι να σκαρφαλώνουν φράχτες, να διασχίζουν αυτοκινητοδρόμους ή να βρίσκονται αντιμέτωποι με αδέσποτα σκυλιά στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν το νερό που χρειάζονται καθημερινά, το οποίο όμως πολλές φορές δεν έχει ελεγχθεί ως προς την ασφάλειά του και είναι εκτεθειμένο σε ρύπους. Η μεταφορά του νερού αποτελεί κατά κύριο λόγο ευθύνη των γυναικών και των κοριτσιών. Υπάρχουν ενδείξεις ότι πολλοί Ρομά παραμένουν χωρίς ύδρευση και αποχέτευση λόγω διακρίσεων και λόγω της αμέλειας των δημόσιων αρχών να εξασφαλίσουν πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας.¹¹
- Χιλιάδες οικογένειες Ρομά ζουν σε απομονωμένους καταυλισμούς αποκομμένοι από τις βασικές υπηρεσίες στην Ιταλία, όπου οι συνθήκες διαβίωσης είναι εξαιρετικά υποβαθμισμένες και ακατάλληλες για ανθρώπινη διαβίωση, π.χ. κοντά σε χωματερές και διαδρόμους αεροδρομίων, γεγονός που παραβιάζει τους εθνικούς κανονισμούς στον τομέα της στέγασης καθώς και τα διεθνή πρότυπα.¹²
- Οι διακρίσεις στον τομέα της μίσθωσης κατοικιών υποχρέωσαν περίπου 100.000 Ρομά να ζουν σε 4000 ξενώνες και κοιτώνες στην Τσεχική Δημοκρατία, όπου οι ιδιοκτήτες αυτών των άθλιων καταλυμάτων τους χρεώνουν τριπλάσια ενοίκια σε σχέση με τις αγοραίες τιμές για ένα συνηθισμένο διαμέρισμα.¹³
- Στη Γαλλία, περισσότεροι από 10.000 Ρομά (πάνω από έξι στις δέκα οικογένειες Ρομά, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων και των μικρών παιδιών) εκδιώχθηκαν από τα σπίτια τους το 2016 – ορισμένοι περισσότερες από μία φορές – τις περισσότερες φορές στην καρδιά του χειμώνα, χωρίς πρόβλεψη για εναλλακτικό κατάλυμα.¹⁴
- Στην Ιταλία, μεταξύ του 2013 και του 2016, περίπου 2200 άνθρωποι υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν ανεπίσημους καταυλισμούς χωρίς να τους προσφερθεί ικανοποιητική εναλλακτική λύση, και πολλοί από αυτούς κατέληξαν προσωρινά να συνωστίζονται σε άθλια απομονωμένα καταλύματα έκτακτης ανάγκης τα οποία δεν διέθεταν τα απολύτως απαραίτητα. Κατά μέσο όρο, καθένας από αυτούς υποχρεώθηκε σε έξωση τουλάχιστον πέντε φορές στη διάρκεια αυτής της τριετίας.¹⁵
- Στη Βουλγαρία, τον Φεβρουάριο 2016, είχαν εκδοθεί 514 διαταγές κατεδάφισης κατοικιών, εκ των οποίων οι 500 (97%) ανήκαν σε Ρομά. Οι 201 από τις εν λόγω διαταγές είχαν ήδη εκτελεστεί. Σε αυτές τις περιπτώσεις δεν δόθηκαν στους Ρομά – συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των ευάλωτων μελών της οικογένειας – εναλλακτικά καταλύματα, με αποτέλεσμα να μείνουν άστεγοι. Οι κατεδαφίσεις στους οικισμούς των Ρομά έγιναν μαζικά. Οι Ρομά δεν ειδοποιήθηκαν για την ακριβή

¹¹ <http://www.errc.org/article/thirsting-for-justice-new-report-reveals-depth-of-discrimination-faced-by-europes-roma-in-accessing-water/4561>

¹² <https://www.amnesty.org/en/documents/eur30/5078/2016/en/>

¹³ <http://www.errc.org/article/errc-submission-to-the-european-commission-on-the-eu-roma-framework-february-2016/4462>

¹⁴ <http://www.errc.org/article/thousands-of-roma-forced-onto-streets-of-france-in-2016/4549>

¹⁵ <http://www.errc.org/article/errc-submission-to-the-european-commission-on-the-eu-roma-framework-february-2016/4462>

ημερομηνία εκτέλεσης των διαταγών και οι περισσότεροι από αυτούς δεν κατάφεραν να απομακρύνουν τα έπιπλα και τα προσωπικά αντικείμενά τους. Ορισμένοι από αυτούς έχασαν επίσης τα έγγραφα ταυτότητας και άλλα προσωπικά έγγραφα.¹⁶

- Τα τελευταία χρόνια στη Σλοβακία υψώθηκαν 14 τείχη και φράκτες για την απομόνωση των Ρομά από την υπόλοιπη κοινωνία.¹⁷

Πρόσβαση στην υγεία

- Από έρευνες στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία, την Ουγγαρία και την Τσεχική Δημοκρατία διαπιστώθηκε ότι τα ποσοστά θνησιμότητας των παιδιών Ρομά είναι κατά 2 έως 6 φορές μεγαλύτερα από εκείνα του γενικού πληθυσμού.¹⁸
- Το προσδόκιμο ζωής των Ρομά είναι κατά 10 έτη μικρότερο από αυτό του μέσου Ευρωπαίου.¹⁹
- Αρκετά νοσοκομεία στην Ουγγαρία, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία διαθέτουν χωριστές και υποβαθμισμένες μαιευτικές κλινικές και οι γυναίκες Ρομά γίνονται θύματα φυλετικής και σωματικής κακοποίησης στη διάρκεια του τοκετού.²⁰

Πρόσβαση στην εκπαίδευση

- Ο σχολικός διαχωρισμός είναι μια επείσχυνη πραγματικότητα ανά την Ευρώπη. Για το ακαδημαϊκό έτος 2016/2017 στην Τσεχική Δημοκρατία, οι μαθητές Ρομά αντιστοιχούσαν στο 3,7% επί του συνόλου των μαθητών σε όλα τα πρωτοβάθμια σχολεία, ενώ αποτελούν το 30,9% του συνόλου των μαθητών που ακολουθούν προγράμματα σπουδών για παιδιά με ελαφρά νοητική υστέρηση.²¹
- Πρόσφατες έρευνες δείχνουν ότι το 20% των Ρομά στην Τσεχική Δημοκρατία και τη Σλοβακία έχουν φοιτήσει σε σχολείο ή τάξη που αφενός είναι ειδικής αγωγής και αφετέρου αποτελείται αποκλειστικά ή κυρίως από Ρομά· ανάλογα φαινόμενα έχουν εμφανιστεί και σε άλλες χώρες, όπως η Γαλλία, η Ελλάδα και η Βουλγαρία. Ο ένας στους δύο Ρομά στην Ουγγαρία και τη Σλοβακία έχει φοιτήσει σε κανονικό σχολείο ή τάξη που αποτελείται αποκλειστικά ή κυρίως από Ρομά· η εικόνα στην Ελλάδα, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Βουλγαρία, τη Γαλλία και τη Ρουμανία δεν είναι πολύ διαφορετική.²²

Πρόσβαση στην απασχόληση

¹⁶ <http://www.equalopportunities.eu/docs/REPORT-2017-en.pdf>

¹⁷ <http://www.ergonetnetwork.org/ergo-network/campaigns/wall-free-europe/>;
http://snslp.sk/CCMS/files/NHRI_Report_ICCPR_SNCHR.pdf;

¹⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-11-216_en.htm

¹⁹ Ο. π.

²⁰ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/493021/IPOL-FEMM_ET\(2013\)493021_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/493021/IPOL-FEMM_ET(2013)493021_EN.pdf) ; <http://www.szuleteshaz.hu/wp-content/uploads/2016/05/Roma-women-in-maternity-care.pdf> ; <https://rm.coe.int/cc151casedoc1-en-complaint/1680725339> ; http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0016/235141/e96931.pdf

²¹ <http://www.errc.org/cms/upload/file/czech-upr-march-2017.pdf>

²² http://www.romaeducationfund.hu/sites/default/files/documents/segregation_of_roma_children_in_education_-_successes_and_challenges_-_final.pdf

- Στη Σουηδία το 2010, το 80% των Ρομά ήταν άνεργοι.²³
- Στην Ισπανία, ένα ποσοστό 38,5% των Ρομά έχουν μισθωτή απασχόληση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στον γενικό πληθυσμό ανέρχεται σε 83,6%. Η πρόσβαση των Ρομά στην απασχόληση επηρεάζεται από τους παράγοντες των διακρίσεων και της απόρριψης λόγω εθνοτικής καταγωγής σε πολλούς τομείς, εξαιτίας των βαθιά ριζωμένων κοινωνικών προκαταλήψεων και στερεοτύπων.²⁴

Ανιθαγένεια και απουσία προσωπικών εγγράφων ταυτότητας

- Ως αποτέλεσμα του πολέμου στα Βαλκάνια, μεγάλος αριθμός Ρομά στην Ιταλία είναι απάτριδες ή κινδυνεύουν να περιέλθουν στην κατάσταση του απάτριδος. Χιλιάδες παιδιά των Ρομά που έχουν γεννηθεί στην Ιταλία βρίσκονται αβοήθητα χωρίς νομική υπόσταση και χωρίς τα βασικά δικαιώματα, παρά το γεγονός ότι οι οικογένειές τους ζουν στην Ιταλία εδώ και δεκαετίες.²⁵
- Στη Ρουμανία, εκτιμάται ότι γύρω στους 15000 Ρομά ζουν χωρίς πιστοποιητικό γέννησης με αποτέλεσμα να μην έχουν το δικαίωμα στην ταυτότητα και στην ουσιαστική αναγνώρισή τους ως πολιτών.²⁶

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και δίκαιη αστυνόμευση

- Οι γυναίκες Ρομά υφίστανται εδώ και δεκαετίες αναγκαστική στείρωση στην Τσεχική Δημοκρατία, τη Φινλανδία²⁷, τη Γερμανία, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία και τη Σουηδία. Υπάρχουν κυβερνήσεις που δεν έχουν θεσπίσει ακόμη μηχανισμό αποκατάστασης και δεν έχουν παραδεχθεί ότι η στείρωση των γυναικών Ρομά χωρίς προηγούμενη ενημέρωση και συναίνεσή τους ήταν συστηματική και κρατικά χρηματοδοτούμενη πριν από το 1990, και ότι συνεχίζεται και στον 21ο αιώνα λόγω της έλλειψης βούλησης αυτών των κρατών να προστατεύσουν την αυτονομία και τα δικαιώματα των γυναικών στις οποίες παρέχονται υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας.²⁸
- Οι Ρομά της Βουλγαρίας έχουν διπλάσιες πιθανότητες να καταγγείλουν ότι υπέστησαν κακοποίηση σε αστυνομικά τμήματα έναντι του γενικού πληθυσμού, αριθμός που αυξάνεται σε 70% για τους ανήλικους Ρομά.²⁹
- Πολλοί Ρομά οι οποίοι υπήρξαν θύματα βίας και συμμετείχαν σε έρευνα στη Ρουμανία υποστήριξαν ότι η υποβολή καταγγελίας θα ήταν αφενός ψυχολογικά δύσκολη και αφετέρου μάταιη λόγω του ρατσισμού και των διακρίσεων σε όλα τα στάδια της

²³ <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2010/07/sou-201055>

²⁴ https://www.gitanos.org/que-hacemos/areas/employment/en_cifras.html

²⁵ http://www.statelessness.eu/sites/www.statelessness.eu/files/Italy_0.pdf

²⁶ <http://www.statelessness.eu/sites/www.statelessness.eu/files/Romania.pdf>

²⁷ https://www.researchgate.net/publication/316474619_On_the_History_of_Alegal_and_Coercive_Sterilization_Some_Legal_and_Ethical_Perspectives

²⁸ <http://www.errc.org/cms/upload/file/coercive-and-cruel-28-november-2016.pdf> ; [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/493021/IPOL-FEMM_ET\(2013\)493021_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/493021/IPOL-FEMM_ET(2013)493021_EN.pdf)

²⁹ <http://www.errc.org/blog/roma-lives-matter-bulgarian-rom-killed-for-possession-of-pesticides/168>

Ρητορική μίσους και εγκλήματα μίσους

- Οι Ρομά γίνονται στόχος βίαιων επιθέσεων και εκφοβισμού από τους νεοναζί και ομάδες της ακροδεξιάς, καθώς και διαδηλώσεων κατά των Ρομά ανά την Ευρώπη. Στην Τσεχική Δημοκρατία, το 32% των Ρομά έχουν υπάρξει θύματα ρητορικής μίσους και βίας· τα δύο τρίτα των θυμάτων δεν κατήγγειλαν ποτέ τα εγκλήματα αυτά.

Ορισμένα ιστορικά στοιχεία που σπάνια ακούγονται: το 25-50% της κοινότητας των Ρομά στην Ευρώπη εξολοθρεύτηκαν στο Ολοκαύτωμα. Ωστόσο, στη Δίκη της Νυρεμβέργης, κανένας δεν δικάστηκε επειδή έστειλε Ρομά στους θαλάμους αερίων, το δικαστήριο δεν κάλεσε μάρτυρες Ρομά, και κανένας Ρομά δεν αποκαταστάθηκε για τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν εις βάρος του λαού του.

Το Ολοκαύτωμα των Ρομά αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά το 1982 από τον Γερμανό Καγκελάριο Helmut Schmidt. Στο Άουσβιτς εγκαινιάστηκε μόνιμη έκθεση με θέμα την «Εξολόθρευση των Ευρωπαίων Ρομά» μόλις το 2001. Στο Βερολίνο, το πρώτο μνημείο προς τιμή του Ολοκαυτώματος των Ρομά εγκαινιάστηκε μόλις το 2012. Τα θύματα του Ολοκαυτώματος των Ρομά δεν έχουν ακόμη αποζημιωθεί δεόντως σε αρκετές χώρες της ΕΕ, ενώ στην Τσεχική Δημοκρατία το άλλοτε στρατόπεδο συγκέντρωσης των Ρομά, το Lety, είναι σήμερα χοιροτροφείο.

³⁰<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=16737&LangID=>